

[Handelsministeren.]

forhøjelser, der ved overenskomsterne er fastlagt for de lavtlønnede, og den relative forhøjelse af kvindelønnen til lønstigninger for alle andre, som udligner de forbedringer, der særlig er tiltænkt disse grupper, vil vi i øvrigt ved næste overenskomstfornyelse stå med præcis de samme problemer for de lavtlønnede og for kvinderne.

Det har yderligere været anført, at lovforslagets begrænsning af adgangen til at indregne lønglidning i priserne skulle virke produktivitetshæmmende. Jeg har meget svært ved at se det rigtige i denne betragtning; forholdet er for mig at se det stik modsatte. Ganske enkelt kan det vel udtrykkes derhen, at enhver lønforhøjelse, der har sin baggrund i øget produktivitet, ikke virker prishævende, mens lønstigninger, som går ud over, hvad øget produktivitet betinger, kun kan bæres af virksomhederne gennem mindsket indtjening eller gennem højere priser. Heraf følger, at virksomheden og dens medarbejdere må have en fælles interesse i at øge effektiviteten, idet kun dette giver baggrund for lønstigninger og øget indtjening.

Det er naturligvis uundgåeligt, at den samlede virkning af dyrtidsportionerne pr. 1. marts og de nye overenskomster fører til prisstigninger. Dette er der taget højde for i lovforslaget, idet både dyrtidstillæg og de i overenskomsterne fastlagte lønstigninger tillades indregnet i priserne. Derimod er det et rimeligt krav, at lønstigninger herudover; dvs. lønglidning, må modsvares af øget produktivitet i virksomhederne og derfor kun gives i det omfang, det er muligt uden at hæve priserne. Denne effektivitetsbetingede lønglidning kan fortsat finde sted, den må blot ikke føre til højere priser. Realiteten heri er den, at de hjemmemarkedsfag, som hidtil har haft mulighed for at indregne lønglidningen i deres priser, nu stilles på linje med de eksporterhverv, som ikke har haft nogen mulighed derfor. Gennem denne ligestilling undgås, at de mere beskyttede hjemmemarkedsfag kan trække arbejdskraft til sig, således som de hidtil har kunnet, fordi de bedre var i stand til at dække sig ind over for lønglidningen gennem højere priser. Mangelen på arbejdskraft i flere af vore eksporterende virksomheder ikke mindst inden for jernindustrien har vel i nogen grad haft sin baggrund i dette forhold.

Hvad dernæst angår de betragtninger, der har været fremsat om lovforslagets forhold til det bevægelige lønsystem, må jeg afvise, at lovforslaget betyder, at det bevægelige lønsystem ikke kan bringes til at fungere efter sin hensigt.

Det kan ikke accepteres, at forudsætningen for det bevægelige lønsystem er, at enhver lønstigning automatisk giver ret til en hertil svarende prisforhøjelse. Jeg kan tværtimod forstå, at det var et væsentligt træk ved det bevægelige lønsystem, at det muliggjorde lønstigninger mellem overenskomstfornyelserne i takt med effektivitetsforbedringer. I dette princip gør lovforslaget intet indgreb. Lovforslaget giver netop råderum for lønjusteringer i virksomhederne i takt med effektivitetsstigningerne. Hvad virksomhederne kan indvinde af omkostningsbesparelser ved effektivitetsstigninger, vil efter kalkulationsreglen i § 5 ikke forpligte til prisnedsættelser, men kan helt eller delvis bruges til nødvendige lønjusteringer. Forudsætningen for, at det bevægelige lønsystem kan fungere efter sin hensigt, er netop herigennem til stede.

Naturligvis kan der være problemer i forbindelse med lovforslagets § 5, som har særlig relation til det bevægelige lønsystem. I udvalgsbetænkningen er der givet udtryk for, at disse kan tages op til vurdering og eventuel løsning gennem dispensationsadgangen i samme paragraf, og jeg kan kun henstille, at de berørte organisationer tager sådanne problemer op til saglig og fordomsfri drøftelse med monopoltilsynet.

Hvad endelig angår modregningsproblemerne, vil jeg gøre den bemærkning, at der ikke gennem lovforslaget er pålagt arbejdsgiverne nogen pligt til at modregne, hvor det efter overenskomsterne kan ske. Afgørelsen af dette spørgsmål i de enkelte tilfælde er stadig arbejdsgiverens. Men lovforslaget bygger på det princip, der for mig er naturligt i denne sammenhæng, at lønstigninger kun bør føre til prisstigninger i det omfang, modregning har fundet sted, når der efter den pågældende overenskomst er adgang dertil. Om der er en sådan adgang, vil fremgå af overenskomsterne, og skulle der opstå strid om fortolkningen af en overenskomst på dette punkt, forudsætter jeg, at spørgsmålet finder sin afgørelse ad sædvanlig fagretlig vej. Den afgørelse, der her